

วิจัย

เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
 โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเสาวณีย์ สุขคลี

ความสำคัญและที่มา

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลและมุ่งเด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และเนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัยยังไม่มี ความคล่องตัว ไม่มีทักษะในการประสานการใช้มือและสายตา กล้ามเนื้อเล็กยังไม่แข็งแรง ไม่สามารถใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว ตลอดจนการใช้ ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ อาจเป็นเพราะเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพการอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านที่มักไม่ปล่อยให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้มีผลเสียต่อพัฒนาการของเด็ก ในขณะที่ผู้ปกครองมีค่านิยมในการเร่งให้เด็กเขียนหนังสือได้ โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของเด็ก

จากสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) ได้พบสภาพปัญหาดังเช่นกล่าวข้างต้น ครูผู้สอนจึงหาวิธีการที่จะแก้ปัญหา โดยใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบด้วยกิจกรรม การระบายสี การพิมพ์ภาพ การขยำกระดาษ การฉีก ตัด ปะ การติดวัสดุ การปั้น และการสร้างภาพ ซึ่งครูผู้สอนคาดหวังว่าจะนำชุดกิจกรรมมาจัดเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๒. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก่อนและหลังการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง ๔ – ๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) จำนวน ๒๒ คน

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง ๔ – ๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) จำนวน ๒๒ คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ตัวแปรตาม ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

๑. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง ๔ – ๕ ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) จำนวน ๒๒ คน

๒. **การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง ความสามารถในการบังคับใช้กล้ามเนื้อ นิ้วมือ และตาโดยแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ

๒.๑ ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความชำนาญในการใช้มือและนิ้วมือในการปฏิบัติกิจกรรม เช่น การหยิบ จับ ถือ เป็นต้น

๒.๒ ความยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการเคลื่อนไหวมือและนิ้วมือได้เต็มขีดจำกัดของการเคลื่อนไหวนั้น ๆ เช่น การกด การขยำ การบีบ

๒.๓ ความสามารถในการควบคุม หมายถึง ความสามารถควบคุมการใช้มือและนิ้วมือได้ในการปฏิบัติกิจกรรม

๒.๔ การประสานสัมพันธ์กัน หมายถึง การใช้นิ้วมือและมือทั้งสองข้างปฏิบัติกิจกรรมรวมกันได้โดยการประสานสัมพันธ์กันกับตา

๒.๕ การรับรู้โดยใช้การสัมผัส หมายถึง ความสามารถในการใช้มือและนิ้วมือในการปฏิบัติกิจกรรมโดยการสัมผัสกับวัตถุ

๓. **กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด จินตนาการ ได้สำรวจและจัดกระทำกับวัตถุโดยตรง เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ นิ้วมือ แขน ไหล่ ให้ทำงานประสานสัมพันธ์กับสายตา และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กดีขึ้น

๒. ครูผู้สอนนำชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มาบูรณาการในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) ในปีการศึกษาถัดไป

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ครูผู้สอนทำการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากการใช้แบบบันทึกคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

๒. ดำเนินการทดลองโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ที่ครูผู้สอนเลือกใช้ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นสอน ครูสอนขั้นตอน ให้นักเรียนดูและปฏิบัติตามขั้นตอน

ขั้นที่ ๓ นักเรียนฝึกปฏิบัติตามแผนการจัดกิจกรรม

๓. เมื่อดำเนินการทดลองครบทั้งหมดแล้วนำแบบบันทึกคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยมาประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย (Posttest)

๔. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมาสรุปวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย จำนวน ๘

๓

ที่	วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
1	8/พ.ย./2565	วาดภาพตามจินตนาการ	ปฏิบัติตามกิจกรรมทุก วันอังคารของสัปดาห์
2	15/พ.ย./2565	ระบายสีภาพสวนสัตว์ธรรมชาติ	
3	22/พ.ย./2565	ฉีก - ปะภาพ	
4	29/พ.ย./2565	ปั้นดินน้ำมัน	
5	6/ธ.ค./2565	สร้างภาพตามจินตนาการด้วยฟู่กัน	
6	13/ธ.ค./2565	ร้อยลูกปัดคล้องคอ	
7	20/ธ.ค./2565	ฉีก - ปะภาพ	
8	27/ธ.ค./2565	พิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ	

๒. แบบบันทึกคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
นวัตกรรม ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเคลื่อนไหว

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยรวม พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ โดยก่อนการทดลองมีค่าร้อยละของคะแนน ๕๖.๕๐ และหลังการทดลองมีค่าร้อยละของคะแนน ๘๑.๘๐ การเปรียบเทียบความสามารถทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลอง รายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัย เท่ากับ ๐.๑๗ คะแนน ด้านความยืดหยุ่นมีคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัยเท่ากันคือ เท่ากับ ๑.๐๗ ความสามารถในการควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัยเท่ากันคือ เท่ากับ ๐.๗๒ ด้านความคล่องแคล่วมีคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัย คือ เท่ากับ ๐.๖ คะแนนสูงเป็นด้านการรับรู้โดยใช้การสัมผัส มีคะแนนเฉลี่ยหลังการวิจัยสูงกว่าก่อนการวิจัย เท่ากับ ๐.๐๓

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หลังการทดลองเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดผลในการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย

การพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์พบว่า คะแนนสูงเป็นอันดับ ๑ ด้านการรับรู้โดยใช้การสัมผัส ทั้งนี้ เนื่องจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก ช่วยให้เด็กมีความสุข สนุกสนาน และเพลิดเพลินไปกับการลงมือปฏิบัติจริง อีกทั้งยังเป็นการฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีความสอดคล้องกับพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กปฐมวัย เด็กได้สัมผัส สื่อวัสดุ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาให้มีความสัมพันธ์กันจนเกิดความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อทั้งสองข้างมากขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. การกำหนดให้มีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ควรให้มีการทำซ้ำบ่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กให้มากขึ้น จะทำให้เห็นผลชัดเจนว่า เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ดีมากขึ้น

๒. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ครูควรมีการจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้มีความหลากหลายและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

๓. ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน นำผลการวิจัยมาปรับปรุงการสอนของโรงเรียนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีผลต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ เช่น พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านการคิดแก้ปัญหา พัฒนาการทางภาษา ฯลฯ

2. ในการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ควรใช้กิจกรรมอื่นที่นอกเหนือจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เช่น การทำกิจกรรมพลศึกษา โยน - รับลูกบอล การทำกิจกรรมเสรี ด้านการคืบ ด้านการตัก ฯลฯ

วาดภาพตามจินตนาการ

ภาพประกอบการวิจัย

ระบายสีภาพสวนสัตว์ธรรมชาติ

ภาพประกอบการวิจัย

ฉีก - ปะภาพ

ภาพประกอบการวิจัย

ป้นดินน้ำมัน

ภาพประกอบการวิจัย

สร้างภาพตามจินตนาการด้วยฟูกัน

ภาพประกอบการวิจัย

ร้อยลูกปัดคล้องคอ

ภาพประกอบการวิจัย

ฉีก - ภาพ

ภาพประกอบการวิจัย

พิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ